

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Holice, Komenského 100, okres Pardubice

Komenského 100, 534 01 Holice

Identifikátor školy: 600 096 611

Termín konání inspekce: 14. – 19. říjen 2004

Čj.:	J4-1053/04-5101
Signatura:	oj2cy106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Součásti školy:	základní škola (ZŠ) školní družina (ŠD)
Zřizovatel:	Město Holice
Právní forma:	příspěvková organizace obce
Vzdělávací program:	<i>Základní škola</i> , schválen MŠMT dne 30. dubna 1996 čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998
Kapacita školy:	450 žáků
Aktuální počet žáků:	360 žáků
Počet tříd ZŠ:	14
Počet ročníků ZŠ:	9
Žáci z obcí:	Holice (252), Dolní Ředice (41), Horní Ředice (33), Veliny (20), Ostřetín (5), Dolní Roveň (3), Horní Jelení (2), Vysoká u Holic, Uhersko, Pobežovice, Trutnov (vše 1)

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce, matematice a vlastivědě na prvním stupni; v českém jazyce a praktických činnostech na druhém stupni.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve škole pracuje celkem 23 pedagogických pracovníků (21 učitelů a dvě vychovatelky ve školní družině). Všichni pedagogičtí pracovníci školy mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Funkci výchovné poradkyně ve škole vykonává zkušená učitelka, která má požadovanou kvalifikaci.

Český jazyk vyučuje celkem devět učitelek. Na prvním stupni pracuje šest učitelek, všechny jsou odborně i pedagogicky způsobilé k výuce na tomto stupni základní školy. Na druhém stupni vyučují tři učitelky. Rovněž zde jsou všechny tři odborně i pedagogicky způsobilé k výuce českého jazyka na druhém stupni základní školy.

Praktické činnosti vyučují na druhém stupni dva učitelé - pracovní činnosti a obsluhu počítačů učitel s pedagogickou způsobilostí pro výuku těchto předmětů na daném stupni školy, svět práce, provoz domácnosti a pěstitelské práce učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku přírodopisu a pěstitelských prací na daném stupni školy.

Činnost školy se opírá o základní vnitroorganizační normu - *organizační řád*. Organizační struktura je funkční, zastupitelnost jednotlivých pracovníků i delegování pravomocí je řádně stanoveno. Širší vedení školy tvoří ředitel, zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně, školník, učitelka z prvního stupně a vedoucí vychovatelka školní družiny. Přenos informací uvnitř školy je zajištěn systémem pravidelných pedagogických rad a provozních porad, kterých se zúčastňují i provozní zaměstnanci školy. Vedení školy využívá kromě denního osobního kontaktu také řady nástěnek ve všech školních budovách. Ve škole jsou zřízeny metodické orgány – metodické sdružení prvního stupně a předmětové komise pro předměty na druhém

stupni. Ve své činnosti se zaměřují na koordinaci učebních plánů, předávání zkušeností z dalšího vzdělávání apod.

Kontrolní a hospitační činnost ředitele školy odpovídá velikosti školy, v průběhu školního roku hospitují jak ředitel, tak jeho zástupkyně. Četnost hospitací a zobecňování takto získaných poznatků pozitivně ovlivňuje kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno především na odborné vzdělávání učitelů podle jejich kvalifikace a vedení školy systematicky směřuje pedagogické pracovníky školy ke vzdělávání v oblasti výpočetní techniky.

Úroveň personálních podmínek je velmi dobrá. Umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola pracuje celkem ve třech budovách v centru města. V hlavní školní budově (Komenského 100) jsou umístěny kmenové učebny a odborné pracovny pro druhý stupeň, počítačová učebna, ředitelna, sborovna a kanceláře školy. Ve druhé školní budově (Holubova 500) jsou kmenové učebny všech tříd prvního stupně, školní dílna a počítačová učebna pro první stupeň. Školní družina je umístěna ve třetím objektu (Růžičkova 673). Problémem je neudržovaná budova těsně sousedící s objektem pro první stupeň s množstvím holubího trusu v jejím okolí.

Škola vlastní celkem 29 počítačů různé technické úrovně. Na prvním stupni je vybudována počítačová učebna vybavená 12 staršími počítači, jeden počítač mají k dispozici učitelé. Na druhém stupni je počítačová učebna s 11 počítači vybavená v rámci projektu INDOŠ. Další dva počítače jsou umístěny v ředitelně, po jednom ve sborovně, v sekretariátu a v pracovně výchovného poradenství (tento počítač je využíván i v rámci náprav specifických poruch učení).

Učebny prvního stupně byly dostatečně prostorné, světlé a tepelné podmínky v nich byly velmi dobré. Třídy byly vybaveny novým školním nábytkem, přičemž výška židlí a lavic odpovídala velikosti žáků. Výzdoba jednotlivých tříd i dalších prostor školy působila esteticky. V letním období žáci využívají k pohybovým aktivitám školní zahradu s novými lavicemi a stoly. Při výuce na prvním stupni žáci používali aktualizované učebnice a pracovní sešity. Kabinet je vybaven standardními pomůckami, postupně jsou nakupovány mapy, nástěnné obrazy a další pomůcky podle dohody metodického sdružení s vedením školy. Většina novějších nástěnných obrazů a map byla umístěna ve třídách.

Výuka českého jazyka na obou stupních probíhala v kmenových učebnách. Žádná nebyla uzpůsobena přímo pro výuku tohoto předmětu. Zejména na prvním stupni ale byly třídy vybaveny řadou nástěnných tabulí, které se vztahovaly k učivu českého jazyka.

Pro výuku praktických činností škola využívá prostornou počítačovou učebnu v budově druhého stupně (dataprojektor, nový nábytek) a učebnu fyziky. Na odloučeném pracovišti prvního stupně je umístěna školní dílna s pracovišti pro 16 žáků, cvičná školní kuchyň se základním zařízením pro práci tří skupin a prostorný školní pozemek.

Vybavení učeben nábytkem a materiální zázemí školní budovy prvního stupně prošlo zásadními úpravami a je na vysoké úrovni. Všechny třídy prvního stupně jsou vybaveny novým nábytkem, rekonstrukcí prošla i samotná budova (dlažba apod.). Rovněž budova druhého stupně je esteticky i materiálně velmi dobře upravena. Učebny druhého stupně jsou postupně zařizovány novým nábytkem. Pomůcky, inventář laboratoří a audiovizuální technika jsou standardní a plně umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu. V letošním

školním roce škola navíc zakoupila datový projektor s patřičným příslušenstvím (promítací plocha apod.). Vedení školy pravidelně sleduje stav materiálně-technického vybavení školy a operativně zajišťuje opravy a rekonstrukce v obou školních budovách.

Úroveň materiálně-technických podmínek je velmi dobrá. Umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola se řídí zvoleným vzdělávacím programem. Učební osnovy jsou plněny ve všech předmětech, s výjimkou dějepisu v devátém ročníku ve školním roce 2003/2004 (neprobrání učiva moderních dějin). Dílčí problémy byly také zaznamenány v zapracování úprav a dodatků zvoleného vzdělávacího programu ve výuce matematiky ve druhé třídě (viz příslušná kapitola). Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Rozvrh hodin odpovídá základním psychohygienickým zásadám. Školní řád obsahuje všechny povinné body. Provozní řády jednotlivých odborných učeben jsou vydány. Informační systém směrem k rodičům žáků je funkční. Škola organizuje pravidelné třídní schůzky a konzultační odpoledne. Rodiče mohou přijít do školy kdykoli.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni v předmětech matematika a vlastivěda

Časová dotace sledovaných předmětů splňovala požadavky učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu, obsah probíraného učiva byl v letošním školním roce v souladu s učebními osnovami. Ve školním roce 2003/2004 bylo podle zápisů v třídní knize druhého ročníku osm týdnů probíráno učivo, které není obsahem učebních osnov (násobení a dělení šesti až devíti). Výukové cíle hodin byly přiměřené, zohledňovaly aktuální stav žáků ve třídě.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se projevila ve věcné a odborné správnosti sledovaných hodin, aplikace forem a metod práce se však odvíjela od osobnosti učitelek. Všechny učebny měly podnětnou výzdobu, která často zobrazovala témata výuky. V některých hodinách učitelky používaly názorné pomůcky (nástěnné obrazy, mapy, encyklopedie a další knihy, počítadlo, karty s čísly), v několika jejich uplatnění zcela chybělo.

Organizace sledovaných hodin měla rozdílnou úroveň. Některé učitelky uplatnily pestré metody a formy práce, několik hodin však bylo vedeno bez zařazení aktivizujících činností. Výuka probíhala převážně frontální formou, v několika hodinách byla zařazena práce ve skupinách. Pokyny učitelek byly vesměs jasné a žákům srozumitelné. V hodinách matematiky žáci převážně procvičovali a upevňovali učivo. V několika z nich bylo zařazeno množství logicky navazujících činností s aktivním zapojením všech žáků. V některých převažovalo tradiční počítání žáků do sešitů a na tabuli s následnou společnou kontrolou. Rozdílnou úroveň mělo i zařazení relaxačních částí. Hodiny vlastivědy měly běžnou stavbu. Výklad učiva byl doplněn zajímavostmi, znalostmi a zážitky žáků. Nechybělo výchovné využití tématu hodiny.

Motivace žáků probíhala převážně v úvodních částech seznámením s cílem hodiny. K průběžné motivaci učitelky využily místní znalosti žáků, zařadily vyprávění a zajímavosti. Při výuce ověřovaly výchozí vědomosti, opakování učiva bylo občas zdouhavé. Ve většině hodin nechybělo závěrečné zhodnocení práce žáků.

Komunikace učitelek se žáky měla rozdílnou úroveň. U některých byla založena na přirozené autoritě, jednání se žáky se vyznačovalo trpělivostí, tolerancí a klidným přístupem. V několika hodinách se projevila menší autorita učitelky, nahrazovaná častým napomínáním žáků a občasnými jízlivými připomínkami. Projev jedné z vyučujících byl zbytečně hlasitý. Ve všech hodinách i o přestávkách žáci dodržovali pravidla slušného chování.

Hodnocení žáků mělo většinou charakter pozitivní motivace. Učitelky průběžně kontrolovaly činnost žáků a po ukončení dané činnosti většinou zhodnotily jejich výsledky, snahu a pokrok. Hodnocení bylo vesměs zdůvodněné a objektivní.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni je dobrá.

Český jazyk (první až devátý ročník)

Stanovené cíle byly zpravidla přiměřené a zohledňovaly aktuální stav ve třídě. Učivo navazovalo na předcházející témata. Učitelky byly velmi dobře připraveny. Dlouhodobé plánování je funkční, jsou zpracovány časově-tematické plány. Výuka byla po věcné i odborné stránce správná.

Ve sledovaných hodinách byly zpravidla využívány učebnice, na prvním stupni i pracovní listy a písanky; v hodinách literatury i kopírované doplňující texty. Na druhém stupni měli žáci k dispozici slovníky a jazykové příručky. V žádné z hodin nebylo využito didaktické ani výpočetní techniky.

Výuka obvykle navazovala na předchozí učivo kontrolou znalostí a dovedností. Ve většině hodin dodržovaly učitelky základní strukturu vnitřního členění hodiny, hodiny byly v závěru zpravidla efektivně ukončeny, práce žáků zhodnocena a učivo shrnuto, v některých hodinách tato závěrečná část hodiny chyběla. Poměrně často byly hodiny přetaženy do doby po zazvonění, na úkor přestávkového času žáků. Učitelky na obou stupních většinou pracovaly frontálním způsobem, pouze v části sledovaných hodin byla zaznamenána samostatná práce, činnostní výuka. Kooperace žáků se objevila v jediné hodině na druhém stupni. Zejména na prvním stupni učitelky až na výjimky aplikovaly vhodnou relaxaci, projevovaly taktní a citlivý přístup k žákům. Výjimkou byla jedna z hodin na prvním stupni, ve které se projevila menší autorita učitelky, nahrazovaná častým napomínáním žáků. Pracovní tempo bylo přiměřené. Učitelky se zpravidla snažily využívat i mezipředmětové vztahy. Komunikační dovednosti byly rozvíjeny zejména v hodinách literatury na druhém stupni a čtení na prvním stupni.

S výjimkou několika ryze frontálních hodin pracovali žáci se zájmem a aktivně se zapojovali. Tam, kde byla výuka vedena pouze frontálně, ztráceli žáci zájem, polevovali v pozornosti a výuka se stávala méně efektivní. Žáci byli většinou vhodně motivováni, především ve vstupní části hodiny. Využíváno bylo zejména různých forem opakování a procvičování dříve probraného učiva apod. Zejména na prvním stupni učitelky využívaly osobních zkušeností a prožitků žáků. Průběžnou motivaci, interakci a komunikaci ovlivňovaly osobnostní vlastnosti vyučujících. Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace. Ve většině sledovaných hodin měli možnost projevit svoje názory. Hodnocení se objevovalo převážně verbální a kladné, pouze v jedné hodině na prvním stupni převažovalo záporné hodnocení.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce v prvním až devátém ročníku je dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech

Praktické činnosti škola vyučuje od šestého do devátého jednu hodinu týdně ročníku se zaměřením na základní zvládnutí obsluhy počítače, pěstitelské a pracovní činnosti, provoz domácnosti a svět práce. Probírané učivo většinou navazovalo na předcházející témata. Vzhledem k větší vzdálenosti odloučeného pracoviště (školní dílny, kuchyň, pozemek) od hlavní budovy a charakteru některých prováděných činností (práce v dílně, vaření) se jevílo jako méně vhodné zařazení výuky tohoto předmětu v délce pouze jedné vyučovací hodiny. Inspekční činnost, kontrola třídních knih a žákovských zápisů doložily, že v některých partiích učiva nevhodně převládá teoretická složka nad praktickou činností žáků (např. učivo o dělení vod, vodovodu nebo teple v osmém ročníku). Partie výuky elektromontážních prací nevhodně předbíhaly teoretický výklad této látky v hodinách fyziky. Výuku přibližují praktickému životu pravidelně naplánované exkurze.

Chybějící odborná způsobilost učitele neměla na hospitovanou výuku zásadně negativní vliv. Významnější nedostatky pramenily z výše popsaného nevhodného rozplánování výuky a nedůsledného uplatňování základních didaktických zásad (viz další text).

Hospitované hodiny proběhly v učebně fyziky, učebně výpočetní techniky nebo kmenových třídách. Tato volba byla v souladu s prováděnými činnostmi.

Kromě jedné vyučovací jednotky byli žáci vždy převážnou část hodiny zaměstnáni faktickou prací, o probíhající výuku měli zájem. Učitelé jim předkládali srozumitelné úkoly, pracovní postup fázovali do dílčích operací. S žáky předem procházeli pracovní postup a upozorňovali na možná úskalí práce i bezpečnostní pravidla. Ve dvou hospitovaných hodinách se projevilo upřednostnění základní rukodělné činnosti (propojování elektrických vodičů) před vlastním didaktickým cílem (vlastnosti zapojovaných jednoduchých elektrických obvodů).

Vstupní motivace žáků byla až na jednu vyučovací jednotku nevýrazná, případně chyběla úplně. Jako průběžná motivace se uplatňovaly osobní zkušenosti žáků a učitelů, občas praktické využití probíraného jevu v praxi. Výrazná motivace prolínala celou hospitovanou hodinou tematického celku svět práce, která byla zaměřena na metody získávání informací o oborech, které by žáci chtěli dále studovat.

Žáci ve všech hospitovaných hodinách sami dodržovali zavedená pravidla práce i komunikace. Učitelé většinou vystačili s nenásilným usměrňováním jejich chování, výraznější napomínání nebylo zapotřebí. V části hodin vyučující méně vhodně reagovali na první správnou odpověď žáků a tím výrazně omezovali případnou další aktivitu žáků, pro diskuse a vyjadřování oponentních názorů vytvářeli jen malý prostor.

Prověřování znalostí a dovedností mělo ve dvou hospitovaných případech podobu zkoušení žáka, během kterého třída nebyla zaměstnána jinou konkrétní činností. V ostatních případech vyučující znalosti ověřovali hlavně frontální formou. Během práce poskytovali učitelé žákům v dostatečné míře zpětnou vazbu, hojně žáky chválili. Sebehodnocení nebo vzájemná hodnocení žáků a závěrečná hodnocení průběhu hodin s pochvalami byly zaznamenány jen výjimečně.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v praktických činnostech na druhém stupni je dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Učitelé využívají běžné způsoby kontroly výsledků učení (zkoušení, prověrky), které jim slouží k diagnostice a k získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci. Ředitel nezadává vlastní prověrky, ke kontrole využívá běžných pravidelných prověrek, které vyučující v jednotlivých předmětech zadávají v průběhu školního roku. Sleduje jejich výsledky

a zobecňuje z nich získané informace. Důležitou zpětnou vazbu pro vedení školy představuje také pravidelná účast žáků devátého ročníku v komerčním standardizovaném testu KALIBRO.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání veškeré sledované výuky je dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Třídní knihy ze školního roku 2003/2004*
2. *Třídní knihy ze školního roku 2004/2005*
3. *Třídní výkazy a katalogové listy ze školního roku 2004/2005*
4. *Učební plán na školní rok 2004/2005*
5. *Personální dokumentace učitelů*
6. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 17. prosince 2001 čj. 31 844/01-21 ke dni 3. září 2001*
7. *Zřizovací listina Základní škola Holice, Komenského 100 - vydalo Město Holice dne 15. října 1993*
8. *Rozvrh hodin na školní rok 2004/2005*
9. *Úkoly a organizace školního roku 2004/2005 - vydal ředitel školy - bez uvedení data*
10. *Organizační řád - ze dne 4. září 2002*
11. *Časově-tematické plány sledovaných předmětů (zpracovali jednotliví vyučující pro školní rok 2004/2005)*
12. *Provozní řád školy - ze dne 2. září 2002*
13. *Zápisy z pedagogických rad za školní rok 2003/2004 a dosud uskutečněné ve školním roce 2004/2005*
14. *Inspekční zpráva ČŠI ze dne 30. ledna 2001 (čj. 102 026/01-2651)*
15. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2003*
16. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004*
17. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy za školní rok 2003/2004 - ze dne 5. září 2004*
18. *Rozhodnutí o odkladu školní docházky - čj. 242/2004 - vydal ředitel školy*
19. *Zápisy z jednání metodického sdružení pro první stupeň - od 11. září 1998 do 17. září 2004*
20. *Zápisy z jednání předmětové komise pro český jazyk - od září 1996 do září 2004*
21. *Školní řád - ze dne 2. září 2002*
22. *Dokumentace integrovaných žáků*
23. *Vnitřní klasifikační řád - ze dne 2. září 2002*
24. *Výsledky 35. kola projektu Kalibro (9. ročník ZŠ) - březen 2004*

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň. Organizační systém ZŠ je vytvořen, umožňuje řízení školy. Plánování lidských zdrojů je funkční. Poradní orgány ředitele školy jsou ustaveny a fungují. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je v souladu s potřebami školy. Úroveň personálních podmínek umožňuje efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré. Vybavení školy učebnicemi, pomůckami, audiovizuální a výpočetní technikou je na běžné úrovni, přičemž je v souladu s účelem, ke kterému je využíváno. Úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Průběh a výsledky vzdělávání:

Dobrou úroveň měla výuka ve všech předmětech podle předmětu této inspekce. Na základě těchto zjištění a s ohledem na všechna ostatní zjištění byly průběh a výsledky vzdělávání celkově hodnoceny jako dobré.

Vývoj školy od poslední inspekce:

V porovnání s výsledky předcházející inspekce (č.j.: 102 026/01-2651) ze dne 30. ledna 2001 bylo zaznamenáno výrazné zlepšení úrovně materiálně-technického vybavení v budově prvního stupně (rekonstrukce vnitřního vybavení, nový nábytek, dlažby apod.).

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan	.....
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	.....
	Mgr. Jaroslav Loučka	.....

Ve Svitavách dne 30. listopadu 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. 12. 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Roman Matoušek, ředitel školy

.....

Podle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Milady Horákové 10, 568 02 Svitavy. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	3.1.2005	J4-1053/04-5101
Zřizovatel	3.1.2005	J4-1053/04-5101
Rada školy	nebyla zřízena	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.